

... want de gerechtigheid is onsterfelijk

DATUM	27 juni 2021
VOORGANGER	Erik Borgman
LEZING	Uit het Wijsheid 1, 13 - 15.2, 23 - 24
EVANGELIE	Marcus 5, 21 - 43

OVERWEGING

1.

Het Marcusevangelie is het evangelie van de verborgenheid. Er is iets groots en geweldigs aan het gebeuren, maar wat, dat wordt maar niet echt duidelijk – mag klaarblijkelijk niet echt duidelijk worden. Jezus doet spectaculaire dingen, maar het is haast of Hij zich ervoor schaamt. Steeds prent Hij de betrokkenen in het voor zichzelf te houden en er met niemand over te praten.

Al direct aan het begin van zijn openbare optreden botst Jezus met een demon die inziert wat er op het spel staat: ‘Wat wilt U van ons, Jezus van Nazaret?’, schreeuwt hij Jezus toe. ‘Bent U gekomen om ons te vernietigen? Ik weet wel wie U bent: de Heilige van God!’ (Mc. 1,24). Niet bepaald een ingehouden begin. Maar tien verzen verder staat er dan: ‘Hij genas vele zieken van allerlei kwalen, en Hij dreef veel demonen uit; Hij stond de demonen niet toe te spreken, omdat ze wisten wie Hij was’ (vers 34). Het is blijkbaar niet de bedoeling dat het algemeen bekend wordt wie Jezus is. Wie of wat Jezus is en wat Hij doet kan alleen duidelijk worden als het tegelijkertijd aan het licht komt *en* verborgen blijft. Zoals Jezus over het koninkrijk van God alleen in gelijkenissen vertelt omdat over dat koninkrijk alleen maar in gelijkenissen kan worden verteld.

Of je dat koninkrijk waarneemt, wordt daarmee afhankelijk van je waarneming. Je moet het willen en kunnen zien. Bij Marcus zien de farizeeën het niet. Zij beschuldigen Jezus ervan dat Hij met behulp van de opperdemonen demonen uitdrijft (Mc. 3,22). Opnieuw op een nogal cryptische manier maakt Jezus duidelijk dat er wat hem betreft iets heel anders aan de hand is: ‘Niemand kan het huis van een sterke binnendringen en de inboedel weghalen, als hij niet eerst die sterke vastbindt; pas dan kan hij zijn huis leeghalen’ (vers 27). Als Jezus mensen geneest worden zij bevrijd uit de macht van kwaad en dood. Hoe sterk ook, degene die of datgene wat aan de oorsprong staat van de macht van kwaad en dood, wordt en is door Jezus gebonden, geketend en geboeid, verslagen.

Direct voorafgaand aan de verhalen die wij zojuist hoorden over de twee vrouwen die genezen worden, stuurt Jezus een heel legioen demonen in een kudde van zo’n 2000 varkens die zich vervolgens in het meer stortten en verdrinken (Mc. 5,13). De man die aanvankelijk door dat legioen demonen bezet was en toen door niemand in bedwang kon

worden gehouden (vers 4), is weer baas in eigen huis. Maar de omstanders schrikken zo van wat er gebeurt, dat ze Jezus smeken uit het gebied weg te gaan. Zij zien Jezus als een gevaar, iemand met geheimzinnige krachten die spectaculaire dingen doet die voor normale mensen onmogelijk zijn. Dus wie weet wat hij nog gaat doen. Maar precies dat wil Jezus niet zijn. Hij wil vrij maken, niet opsluiten in angsten en afhankelijkheid.

2.

Als Jezus tegen de bloedvloeiende vrouw en tegen Jairo zegt dat hun geloof ze gered heeft, dan maakt Hij duidelijk dat zij wat hem betreft *wel* goed zien wat het betekent dat Hij onder hen is. Zij zijn niet bang, zij zien Jezus als vertegenwoordiger van de God die de dood niet gemaakt heeft, en alle schepselen actief het bestaan gunt, waar het boek Wijsheid het over heeft. Dat is niet bedreigend, dat betekent redding.

Maar om geen bedreiging te zien, maar redding, moet je eerst allereerst inzien en werkelijk tot je laten doordringen dat je redding nodig hebt. Dat is wat Jezus' tegenstanders ontbreekt: ze weten niet en willen niet weten dat zij redding nodig hebben. Jairo's weet dat maar al te goed. Zij dochter is aan het doodgaan en de ouders onder ons voelen tot het tot in onze tenen en de anderen kunnen het zich vast en zeker wel voorstellen: als je kind in gevaar is, dan doe je alles wat maar enigszins kans maakt je kind te redden. Ook de bloedvloeiende vrouw weet dat zij redding nodig heeft. Aan het zoeken naar redding heeft zij de beste jaren van haar leven besteed en al haar geld uitgegeven. 'Heeft een vrouw een langdurige bloeding buiten de tijd van de menstruatie', zegt het boek Leviticus, 'of duurt de menstruatie bij haar langer dan normaal', dan is zij niet alleen zelf al die tijd onrein, maar wordt alles was en iedereen die zij aanraakt ook onrein (Lev. 15,25). Dat zij ertoe overgaat te proberen de zoom van Jezus' kleren aan te raken, is daarom bijna een wanhoopsdaad. Daarom schrikt zij zo als Jezus haar aanspreekt: zij is doodsbang dat Hij haar zal verwijten de wet te hebben overtreden en nu hem onrein te hebben gemaakt. Dat moet haar in haar leven al heel vaak gebeurd zijn. Maar de macht van het ware, volle en goede leven die Jezus' belichaamt, is sterker dan de macht van de angst en de dood. Dat wist de vrouw intuïtief en daarmee is haar besluit om Jezus aan te raken geen overtreding, maar een teken van geloof.

Zelfs de dood is Jezus niet te sterk. Niets aan de hand, het meisje slaapt, zegt Hij als Jairo's dochttertje gestorven is. Je moet het maar durven; in onze tijd was Hij waarschijnlijk de deur uitgezet: ben jij gek om het verschrikkelijke dat haar ouders is overkomen zo te bagatelliseren! Maar voor Jezus is de dood het laatste woord niet, letterlijk. Hij roept het meisje en zij staat op uit haar doodslaap, loopt rond en kan weer eten. Zij is twaalf jaar, staat er, dat wil zeggen niet langer een kind, maar een zelfstandige vrouw. Zoals de vrouw na twaalf jaar onrein te zijn geweest en daarmee een soort levende dode, nu weer zowel een zelfstandige vrouw is, verlost van haar ziekte, en deel van de gemeenschap. Niet alleen het meisje en de vrouw worden genezen, de gemeenschap wordt hersteld en geheeld, doordat zij aan de gemeenschap worden teruggegeven.

'Het dodenrijk kan op aarde geen rechten doen gelden', lezen we in het boek Wijsheid, 'want de rechtvaardigheid is onsterfelijk' (Wijsh. 1,15): dat is het wat Jezus aan het licht brengt, dat is het wat Jairo en de bloedvloeiende vrouw geloven, dat is wat in

de genezing van de twee vrouwen werkelijkheid wordt: wij zijn niet gemaakt voor de tragiek en de dood, wij zijn gemaakt voor de vreugde, de rechtvaardigheid, het leven.

3.

Daar draait het om bij Jezus: niet om hem, maar om de genezing van vrouwen die als onrein gelden, om het herstellen van het leven van veel te vroeg gestorven kinderen, om het verslaan van de krachten die mensen verstrikken en verstikken, gevangen zetten. Daarom besluit ook het evangelie van vanmorgen met: Jezus 'drukte hun op het hart dat niemand dit te weten mocht komen' (Mc. 5,43). Omdat het niet om Jezus gaat, niet om zijn spectaculaire kracht of zijn wonderbaarlijke vermogens. Het gaat om de God waarnaar Hij in alles wat Hij doet en is verwijst: de God die de dood niet gemaakt heeft en geen vreugde schept in de ondergang van enig levende wezen. De God die alles geeft geschapen om het te laten bestaan en eraan bij te dragen dat de anderen dingen blijven bestaan.

Met deze blik kijkt God naar alles, met name naar Jezus en met deze blik kijkt Jezus naar alles, ook naar ons. Opdat wij ons op onze beurt deze blik eigen maken, op deze blik vertrouwen en gered worden uit alle krachten die ons gevangen houden, de angsten die ons blik vernauwen, de moedeloosheid die zorgt dat wij al bij voorbaat denken dat onze hoop en ons verlangen toch een illusie zijn. Ons uitzicht op het ware leven sterft uiteindelijk niet. Het slaapt alleen zo af en toe en moet dan gewekt worden. God wil het wekken, steeds opnieuw. De vraag is: staan wij op?